

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

30 november 2016

VOORSTEL

tot instelling van een parlementaire onderzoekscommissie die ermee wordt belast onderzoek te voeren naar de instigatie en naar de omstandigheden die hebben geleid tot de aanneming van de wet van 14 april 2011 houdende diverse bepalingen, tot de op 17 juni 2011 doorgevoerde minnelijke schikking in strafzaken en de bekrachtiging ervan door het hof van beroep te Brussel en tot de aanneming van de herstelwet van 11 juli 2011 tot wijziging van de artikelen 216bis en 216ter van het Wetboek van strafvordering, alsmede ter zake de politieke verantwoordelijkheden te bepalen

VERSLAG

NAMENS DE DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Christian BROTCORNE**

INHOUD

Blz.

I. Procedure	3
II. Inleidende uiteenzetting	4
III. Algemene bespreking.....	5
IV. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen.....	10

Zie:

Doc 54 **2179/ (2016/2017):**

- 001: Voorstel van de heren Maingain, Gilkinet, Massin, Delpérée,
Van der Maelen, Van Hees en Van Hecke.
002: Amendementen.

Zie ook:

- 004: Tekst aangenomen door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

30 novembre 2016

PROPOSITION

visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'enquêter sur les incitations et circonstances ayant conduit à l'adoption de la loi du 14 avril 2011 portant des dispositions diverses, à la transaction pénale intervenue le 17 juin 2011 et sa validation par la Cour d'appel de Bruxelles, à l'adoption de la loi réparatrice du 11 juillet 2011 modifiant les articles 216bis et 216ter du Code d'instruction criminelle, et de déterminer les responsabilités politiques

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
M. **Christian BROTCORNE**

SOMMAIRE

Pages

I. Procédure	3
II. Exposé introductif.....	4
III. Discussion générale.....	5
IV. Discussion des articles et votes.....	10

Voir:

Doc 54 **2179/ (2016/2017):**

- 001: Proposition de MM. Maingain, Gilkinet, Massin, Delpérée,
Van der Maelen, Van Hees et Van Hecke.
002: Amendements.

Voir aussi:

- 004: Texte adopté par la commission.

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Philippe Goffin

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA	Sophie De Wit, Sarah Smeyers, Goedeke Uyttersprot, Kristien Van Vaerenbergh
PS	Eric Massin, Laurette Onkelinx, Özlem Özen
MR	Gautier Calomne, Gilles Foret, Philippe Goffin
CD&V	Sonja Becq, Raf Terwingen
Open Vld	Egbert Lachaert, Carina Van Cauter
sp.a	Johan Vande Lanotte
Ecolo-Groen	Stefaan Van Hecke
cdH	Christian Brotcorne

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Christoph D'Haese, Koenraad Degroote, Daphné Dumery, Johan Klaps, Yoleen Van Camp
Paul-Olivier Delannois, Ahmed Laaouej, Karine Lalieux, Fabienne Winckel
Benoît Friart, Luc Gustin, Philippe Pivin, Stéphanie Thoron
Griet Smaers, Els Van Hoof, Servais Verherstraeten
Katja Gabriëls, Dirk Janssens, Sabien Lahaye-Battheu
David Geerts, Karin Jiroflée
Marcel Cheron, Benoît Hellings
Francis Delpérée, Vanessa Matz

C. — Niet-stemgerechtigd lid / Membre sans voix délibérative:

DéFI	Olivier Maingain
------	------------------

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel.: 02/ 549 81 60
Fax: 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail: publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél.: 02/ 549 81 60
Fax: 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel: publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie besproken tijdens haar vergadering van dinsdag 29 november 2016.

I. — PROCEDURE

Bij aanvang van de vergadering legt de *voorzitter van de commissie, de heer Philippe Goffin (MR)*, de volgende verklaring af: op 2 maart 2011 heeft de heer Goffin, samen met andere leden van de toenmalige ontslagnemende meerderheidsfracties (CD&V, Open Vld, MR, PS en cdH), een amendement medeondertekend betreffende de verruiming van de minnelijke schikking in strafzaken. In 2013 werd de heer Goffin, zoals anderen, uitgenodigd als getuige in het kader van een lopend gerechtelijk onderzoek. In artikel 4, § 1, van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek, is uitdrukkelijk bepaald dat de Kamer of de commissie, alsook hun voorzitters voor zover die daartoe gemachtigd worden, alle in het Wetboek van Strafvordering omschreven onderzoeksmaatregelen kunnen nemen. Een onderzoekscommissie kan met andere woorden optreden als onderzoeksrechter. Om de sereniteit van het debat te waarborgen, moet erover gewaakt worden dat elk lid zich zo onpartijdig mogelijk opstelt, zowel ten aanzien van zichzelf als ten aanzien van de bevolking. Jurist zijnde, brengt de voorzitter dan ook volgende belangrijke bepalingen in herinnering:

1° Met betrekking tot de onderzoeksrechter meent het Hof van Cassatie in een arrest van 2004, onder verwijzing naar de internationale en de Belgische normen, dat de onpartijdigheid en de onafhankelijkheid van de onderzoeksrechter volmaakt moeten zijn opdat hij zich niet kan blootstellen aan een vermoeden van partijdigheid: *“Il ne peut susciter dans l’opinion générale une apparence de partialité”*.

2° Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens benadert de kwestie uit dezelfde invalshoek en vergewist zich ervan dat elke rechtmatige twijfel inzake onpartijdigheid uitgesloten is: *“Il ne doit exister quelque fait ou élément vérifiable qui, indépendamment de la conduite personnelle d’un magistrat, autoriserait à suspecter une juridiction ou les magistrats qui la composent de partialité”*.

3° In 1999 heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens beslist dat de aard en de draagwijdte van de voorafgaande interventie van de magistratuur concreet moeten worden geanalyseerd en dat moet worden nagegaan of die interventie de rechtzoekende, met andere woorden de openbare opinie, ervan heeft kunnen overtuigen dat de magistratuur waarschijnlijk beoogt onpartijdig te zijn.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné cette proposition visant à instituer une commission d’enquête parlementaire au cours de sa réunion du mardi 29 novembre 2016.

I. — PROCÉDURE

Au début de la réunion, le *président de la commission, M. Philippe Goffin (MR)*, déclare ce qui suit: le 2 mars 2011, M. Goffin a signé, avec d’autres membres des groupes de la majorité démissionnaire de l’époque (CD&V, Open Vld, MR, PS et cdH), un amendement tendant à élargir la transaction pénale. En 2013, M. Goffin a été invité, parmi d’autres, en qualité de témoin dans le cadre d’une instruction en cours. L’article 4, § 1er, de la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires dispose expressément que la Chambre ou la commission, ainsi que leurs présidents pour autant que ceux-ci y soient habilités, peuvent prendre toutes les mesures d’instruction prévues par le Code d’instruction criminelle. En d’autres termes, une commission d’enquête peut agir en qualité de juge d’instruction. Pour garantir la sérénité du débat, il convient de veiller à ce que chaque membre soit aussi impartial que possible, tant pour lui-même qu’à l’égard de la population. En tant que juriste, le président tient à rappeler certaines dispositions importantes:

1° Concernant le juge d’instruction, se référant aux normes internationales et aux normes belges, la Cour de Cassation, dans un arrêt de 2004, considère que l’impartialité et l’indépendance du juge d’instruction doivent être totales de sorte qu’il ne peut s’exposer au soupçon de la partialité: *“Il ne peut susciter dans l’opinion générale une apparence de partialité”*.

2° Dans son approche identique, la Cour européenne des Droits de l’homme s’assure que soit exclu tout doute légitime quant à l’impartialité: *“Il ne doit exister quelque fait ou élément vérifiable qui, indépendamment de la conduite personnelle d’un magistrat, autoriserait à suspecter une juridiction ou les magistrats qui la composent de partialité.”*

3° En 1999, la Cour européenne a décidé qu’il convenait d’analyser concrètement la nature et la portée de l’intervention préalable du magistrat et de déterminer si cette intervention a pu faire naître dans l’esprit du justiciable, c’est-à-dire, l’opinion publique, l’intention légitime quant à son impartialité.

Omwille van deze rechtsbeginselen is de heer Goffin van oordeel dat hij niet kan deelnemen aan de bespreking van dit voorstel tot oprichting van een onderzoekscommissie. Hij is bovendien van oordeel dat al diegenen die in 2011 van ver of nabij actor of getuige waren van de totstandkoming van de verruimde regeling betreffende de minnelijke schikking in strafzaken, nauwgezet zullen moeten waken over de strikte naleving van deze onpartijdigheid. Er mag op geen enkel ogenblik ook maar enige vorm van twijfel ontstaan. Het vertrouwen van de burger mag niet worden beschaamd.

*
* *

De eerste ondervoorzitter, mevrouw Kristien Van Vaerenbergh, neemt vervolgens het voorzitterschap waar voor de bespreking van het voorstel tot instelling van een onderzoekscommissie.

II. — INLEIDENDE UITEENZETTING

De heer Olivier Maingain (DéFi) geeft aan dat het standpunt van de voorzitter van de commissie voor de Justitie hem tot eer strekt, daar hij mogelijkwerijs net als andere parlementsleden uit die tijd moet getuigen voor de onderzoekscommissie. Degenen die in de onderzoekscommissie zitting zullen moeten nemen, zullen erop moeten toezien dat zij niet in een situatie verkeren waarin een vermoeden van belangenconflict bestaat. Voorts herinnert de spreker eraan dat een onderzoekscommissie geen rechtscollège is, maar dat ze wel over bepaalde bevoegdheden van een onderzoeksrechter beschikt. Het gaat hier om een controle op de politieke verantwoordelijkheid.

In dezen zou de controle op de politieke verantwoordelijkheid betrekking kunnen hebben op de handelingen die de wetgevende macht zelf heeft verricht. De wetgevende macht is de soevereine macht inzake politieke controle, zelfs als het erop aankomt na te gaan in welke omstandigheden één van de beide assemblees de wetgevende macht heeft uitgeoefend.

Aangezien een politieke partij er vanuit gaat dat één van zijn leden uitleg zal moeten verstrekken aan haar eigen interne instanties, is het in een democratie *a fortiori* logisch dat het Parlement de instantie is die de handelingen controleert die in de zogenaamde *Kazachgate*-zaak zouden zijn verricht.

De onderzoekscommissie wil uitzoeken of het wettingsproces van een wet op welke wijze ook is beïnvloed op verzoek van een buurland, met name Frankrijk. In 2011, toen de heer Maingain voor de eerste maal het

Eu égard à ces principes juridiques, M. Goffin estime qu'il ne peut pas prendre part à l'examen de cette proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire. L'intervenant souligne d'ailleurs que tous ceux qui, de près ou de loin, ont été acteurs ou témoins de l'avènement de la réglementation sur la transaction pénale élargie en 2011 devront veiller à respecter scrupuleusement le devoir d'impartialité. Il ne peut à aucun moment y avoir le moindre doute. Il ne faut pas trahir la confiance du citoyen.

*
* *

La première vice-présidente, Mme Kristien Van Vaerenbergh, prend ensuite la présidence de la commission pour l'examen de la proposition visant à instituer une commission d'enquête.

II. — EXPOSÉ INTRODUCTIF

M. Olivier Maingain (DéFi) indique que la prise de position du président de la commission de la Justice l'honore, étant donné qu'il est susceptible comme d'autres parlementaires de l'époque de témoigner devant la commission d'enquête. Ceux qui seront appelés à siéger au sein de la commission d'enquête devront veiller à ne pas être dans une situation de suspicion de conflit d'intérêt. En outre, l'orateur rappelle qu'une commission d'enquête n'est pas une juridiction mais qu'elle a certains pouvoirs du juge d'instruction. Il s'agit d'un contrôle de la responsabilité politique.

Dans le cas d'espèce, le contrôle de la responsabilité politique pourrait porter sur des actes accomplis par le pouvoir législatif lui-même. Le pouvoir législatif est le pouvoir souverain en matière de contrôle politique, même si c'est pour vérifier les conditions de l'exercice du pouvoir législatif par une des deux assemblees.

Dès lors qu'un parti politique considère qu'un de ses membres est appelé à s'expliquer devant ses instances internes, il est *a fortiori* logique en démocratie que le Parlement soit l'instance de contrôle des actes qui auraient été accomplis à l'occasion de l'affaire dite du *Kazachgate*.

La commission d'enquête vise à savoir si le processus d'élaboration d'une loi a été influencé, de quelque manière que ce soit, à la demande d'un État voisin, la France. En 2011, lorsque M. Maingain a déposé pour

voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie over deze aangelegenheid indiende, beschikte het Parlement in die zaak niet over al de details waarover het, meer bepaald door het werk van de pers, nu beschikt, in het bijzonder met betrekking tot de wijze waarop de rechterlijke macht die wet heeft toegepast. Daarom zal de opdracht van de onderzoekscommissie ook betrekking hebben op die tenuitvoerlegging. Bovendien zijn er vragen over de voorwaarden waaronder een van de protagonisten in die zaak, de heer Chodiev, de nationaliteit via naturalisatie heeft verkregen.

De werkgroep die door de Conferentie van voorzitters is belast met het onderzoek van dit voorstel, heeft beslist via amendering een aantal technische wijzigingen aan te brengen. Er was een ruime consensus om een onderzoekscommissie te vormen, maar de bespreking over de samenstelling ervan is nog open. In de werkgroep was er een akkoord om het aantal effectieve leden te verhogen tot zeventien, zodat bepaalde fracties beter zouden kunnen worden vertegenwoordigd en om te voorzien in plaatsvervangende leden. Er moet nog worden bekeken wat het lot is van de vertegenwoordigers van de niet-erkende fracties, meer bepaald van de hoofdiener.

III. — ALGEMENE BESPREKING

De heer Georges Gilkinet (Ecolo-Groen) verklaart zich, als toenmalig lid van de Commissie voor de Financiën en Begroting, het befaamde amendement nr. 18 op het wetsontwerp houdende diverse bepalingen, dat geleid heeft tot de wet van 14 april 2011 met hetzelfde opschrift, nog goed te herinneren. Samen met zijn collega, mevrouw Meryem Almaci, heeft hij zich ook uitdrukkelijk verzet tegen de verruiming van de wetgeving betreffende de minnelijke schikking in strafzaken, en dat nog wel voorgesteld door een ontslagnemende parlementaire meerderheid. Toen was hij nog niet op de hoogte van de externe beïnvloeding die geleid heeft tot deze nieuwe wettelijke regeling. Alle feiten die de afgelopen periode, ondermeer in de media, aan het licht zijn gekomen, zijn dan ook meer dan onrustwekkend. De Rechtsstaat en de Scheiding der Machten zijn in het geding. Het meest adequate instrument om deze ernstige feiten te onderzoeken, is de parlementaire onderzoekscommissie. De Ecolo-Groen-fractie heeft dan ook met volle overtuiging het voorstel van de heer Maingain mee verfijnd en vervolledigd en ondertekend.

Verscheidene elementen moeten worden onderzocht:

— de naturalisatie van de heer Chodiev;

la première fois la proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire relative à cette affaire, le Parlement ne disposait pas de tous les développements de l'affaire dont il dispose actuellement notamment par le travail mené par la presse, concernant en particulier la mise en application de cette loi par le pouvoir judiciaire. C'est pourquoi la mission de la commission d'enquête portera aussi sur cette mise en œuvre. En outre, il y a une interrogation concernant les conditions d'acquisition de la nationalité par un des protagonistes de cette affaire, M. Chodiev, par voie de naturalisation.

Le groupe de travail chargé par la Conférence des Présidents d'examiner la présente proposition a décidé d'y apporter certaines modifications techniques, qui seront apportées par voie d'amendement. Il y avait un large consensus pour constituer une commission d'enquête, mais il reste encore une discussion ouverte concernant sa composition. Le groupe de travail avait un accord pour augmenter le nombre effectif à dix-sept membres afin de permettre à certains groupes politiques d'être mieux représentés et pour prévoir des membres suppléants. Il reste à voir ce qu'il en est du sort des représentants des groupes politiques non reconnus, notamment l'auteur principal.

III. — DISCUSSION GÉNÉRALE

M. Georges Gilkinet (Ecolo-Groen) indique qu'en tant que membre de la commission des Finances et du Budget de l'époque, il se souvient bien du fameux amendement n° 18 au projet de loi portant des dispositions diverses, qui a donné lieu à la loi éponyme du 14 avril 2011. Sa collègue Meryem Almaci et lui-même s'étaient alors expressément opposés à l'extension de la législation relative à la transaction pénale, qui était en outre proposée par une majorité parlementaire démissionnaire. À l'époque, l'intervenant n'était pas encore au courant des influences externes qui devaient conduire à l'adoption de cette nouvelle réglementation légale. Tous les faits qui ont récemment été rendus publics, notamment dans les médias, sont extrêmement préoccupants. L'État de droit et la séparation des pouvoirs sont en cause. La commission d'enquête parlementaire est l'outil le plus adéquat pour examiner des faits d'une telle gravité. C'est pour cette raison que le groupe Ecolo-Groen a contribué à affiner et à compléter la proposition de M. Maingain et qu'il l'a signée avec la plus grande conviction.

Plusieurs éléments doivent être examinés:

— la naturalisation de M. Chodiev;

— de wijze waarop de heer Ibragimov de Belgische nationaliteit heeft verkregen via tussenkomst van de burgemeester waar de betrokkene was gedomicilieerd;

— de wijze waarop het befaamde amendement nr. 18 in de wet van 14 april 2011 houdende diverse bepalingen is terechtgekomen;

— de wijze waarop deze nieuwe wetgeving betreffende de minnelijke schikking in strafzaken werd toegepast tijdens de periode van de inwerkingtreding van de wet van 14 april 2011 tot de inwerkingtreding van de zogenoemde herstelwet.

De spreker verklaart zich te verheugen dat in de schoot van een werkgroep van de Conferentie van Voorzitters, duidelijk een ruime consensus bleek over de opdracht van de onderzoekscommissie. De spreker drukt de hoop uit dat er ook over de samenstelling van de onderzoekscommissie een consensus kan worden gevonden waardoor er zoveel mogelijk leden van de Kamer aan de werkzaamheden van deze onderzoekscommissie kunnen deelnemen.

Voor de heer Marco Van Hees (PTB-GO!) is het duidelijk: de zaak “Chodiev” is het schoolvoorbeeld van hoe men niet aan politiek moet doen. Ook hij haalt dezelfde onderzoekselementen aan als de heer Gilkinet die nader moeten worden onderzocht.

Voor wat de samenstelling van de commissie betreft, is de spreker van oordeel dat het artikel 3 van het voorstel van de heer Maingain c.s., dat uitdrukkelijk voorziet in de aanwezigheid met raadgevende stem van de kleine politieke partijen, het meest democratische is.

Er zijn hiervoor bovendien precedents om deze keuze te staven: de heer Van Hees verwijst in dit verband naar de commissie “Georganiseerde Criminaliteit” van 1996; de commissie “Rwanda” van 1997 en de commissie “Nucleaire Veiligheid” van 1988. Deze drie commissies kenden in hun samenstelling ook leden van zogenaamde niet-erkende fracties.

De spreker betreurt dan ook uitdrukkelijk dat de meerderheidsfracties een amendement hebben ingediend om de kleine politieke partijen uit te sluiten. Ook de argumentatie om dit te doen, als zou dit te maken hebben met het goed functioneren van de onderzoekscommissie, is voor de spreker nonsens. De bijzondere Commissie “Internationale Fiscale Fraude/Panama Papers” bewijst juist het tegendeel: het is een goed functionerende commissie mét deelname van de kleine politieke partijen.

— la manière dont M. Ibragimov a obtenu la nationalité belge à l'intervention du bourgmestre de la commune dans laquelle l'intéressé était domicilié;

— la manière dont le fameux amendement n°18 s'est retrouvé dans la loi du 14 avril 2011 portant des dispositions diverses;

— la manière dont cette nouvelle législation concernant la transaction pénale a été appliquée au cours de la période allant de l'entrée en vigueur de la loi du 14 avril 2011 à l'entrée en vigueur de la loi dite de réparation.

L'intervenant déclare se réjouir que la mission de la commission d'enquête fait clairement l'objet d'un large consensus au sein d'un groupe de travail de la Conférence des présidents. L'intervenant formule l'espoir qu'il sera possible de trouver un consensus concernant la composition de la commission d'enquête, une composition permettant au plus grand nombre possible de membres de la Chambre de participer aux travaux de ladite commission.

M. Marco Van Hees (PTB-GO!) estime que l'affaire “Chodiev” constitue clairement un cas d'école de la manière dont il ne faut pas faire de la politique. Il cite les mêmes éléments d'enquête devant être examinés plus en profondeur que M. Gilkinet.

Concernant la composition de la commission, l'intervenant estime que l'article 3 de la proposition de M. Maingain et consorts, qui prévoit expressément la présence avec voix consultative des petits partis politiques, est le plus démocratique.

Il existe en outre des précédents étayant ce choix: M. Van Hees renvoie à cet égard à la commission “Criminalité organisée” de 1996; à la commission “Rwanda” de 1997 et à la commission “Sécurité nucléaire” de 1988. Des membres de groupes politiques “non reconnus” entraient également dans la composition de ces trois commissions.

L'intervenant déplore par conséquent explicitement que les groupes de la majorité aient présenté un amendement afin d'exclure les petits partis politiques. L'intervenant estime également qu'il est absurde d'argumenter, pour ce faire, qu'il en va du bon fonctionnement de la commission d'enquête. La Commission spéciale “fraude fiscale internationale/Panama Papers” prouve précisément le contraire: il s'agit d'une commission qui fonctionne bien et à laquelle participent les petits partis politiques.

Het amendement van de meerderheidsfracties is zijn inziens in strijd met de basisbeginselen van de democratie. In dit verband brengt de spreker nog het amendement in herinnering dat in deze zin werd ingediend door toenmalig lid van de Kamer, de heer Geert Bourgeois, bij de oprichting van de onderzoekscommissie “Bende van Nijvel” (DOC 49 573/002). In de toelichting bij het amendement verklaarde de heer Bourgeois dat een uitsluiting van de kleine politieke partijen vanuit democratisch oogpunt niet kon worden gerechtvaardigd.

Net gezien de opdracht van deze onderzoekscommissie, is het Parlement volledige transparantie aan de burger verschuldigd. Deze commissie zal immers moeten onderzoeken of er ongeoorloofde contacten zijn geweest tussen bepaalde politici en obscure derden. De heer Van Hees herinnert in deze ook aan de woorden van de heer Goffin voor de aanvatting van de discussie over het voorstel. In elk geval kan het niet dat de onderzoekscommissie een “onderonsje” zou worden tussen de traditionele politieke partijen.

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) verklaart dat hij, zoals de heer Gilkinet, aanwezig was in de Commissie voor de Financiën en de Begroting bij de bespreking van het befaamde amendement op het wetsontwerp houdende diverse bepalingen. Het was “*una giornata particolare*”. Wat er toen gebeurd is, grenst bijna aan het onmogelijke.

De spreker heeft zich, samen met zijn fractie, verzet op zowel inhoudelijke als formele en reglementaire gronden. Het was ongehoord dat de commissieleden, op het einde van een vergaderdag, geconfronteerd werden met amendementen die een tweeluik bevatten: enerzijds de bepalingen betreffende de opheffing van het bankgeheim en anderzijds de bepalingen betreffende de verruimde minnelijke schikking in strafzaken, de zogenaamde “afkoopwet”.

Herhaalde pleidooien om het luik van de “afkoopwet” af te splitsen en voor verder onderzoek naar de Commissie voor de Justitie te verzenden, werden afgewezen. Voorts diende het lid later tot tweemaal toe een amendement in in de Kamer om deze afkoopwet op te heffen. Toen recent al de gekende elementen aan het licht kwamen, was de spreker dan ook onaangenaam verrast te vernemen dat er occulte invloeden waren vanuit de diamantsector om deze wetgeving in 2011 door het Parlement te jagen. Maar daarenboven bleken maffiose figuren, zoals de heer Chodiev, in staat om regerings- en parlementsleden te beïnvloeden tot het nemen van wetgevende initiatieven. Zijn invloed strekt mogelijks zelfs tot bij de magistratuur. Deze feiten raken het hart van onze democratie en de rechtsstaat.

L’amendement des groupes de la majorité est, selon lui, contraire aux principes fondamentaux de la démocratie. À cet égard, l’intervenant rappelle encore l’amendement qui avait été présenté en ce sens par M. Geert Bourgeois, député à l’époque, à l’occasion de la mise en place de la commission d’enquête sur “les tueurs du Brabant” (DOC 49 573/002). Dans la justification de l’amendement, M. Bourgeois affirmait qu’une exclusion des petits partis politiques ne pouvait se justifier d’un point de vue démocratique.

Eu égard précisément à la mission de cette commission d’enquête, le Parlement se doit d’être entièrement transparent envers le citoyen. Cette commission devra en effet examiner si des contacts illicites ont eu lieu entre certains politiques et d’obscurs tiers. M. Van Hees rappelle également en l’espèce les mots prononcés par M. Goffin avant le début de l’examen de la proposition. La commission d’enquête ne peut en aucun cas devenir une réunion en petit comité entre les partis politiques traditionnels.

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) explique qu’il était présent, tout comme M. Gilkinet lors de la discussion, en commission des Finances et du Budget, du fameux amendement au projet de loi portant des dispositions diverses. Ce fut “*una giornata particolare*”. Ce qui s’est passé ce jour-là frise l’impossible.

L’intervenant, conjointement avec son groupe, s’y est opposé tant pour des motifs portant sur le fond que pour des motifs formels et réglementaires. Il est inouï qu’à la fin d’une journée de réunion, les membres de la commission aient été confrontés à des amendements qui comprenaient deux volets: d’une part, les dispositions concernant la levée du secret bancaire et, d’autre part, les dispositions concernant la transaction pénale étendue, la “loi sur la transaction financière”.

Les demandes répétées visant à dissocier le volet de la loi sur la transaction financière et de le renvoyer en commission de la Justice afin d’y être examiné de manière plus approfondie ont été rejetées. Plus tard, l’intervenant a, à deux reprises, présenté à la Chambre un amendement visant à abroger cette loi. Lorsque, dernièrement, tous les éléments que l’on connaît ont été mis au jour, il a donc été désagréablement surpris d’apprendre que des influences occultes émanant du secteur du diamant avaient été à l’œuvre en 2011 dans le but de faire adopter cette législation par le Parlement. Plus grave encore, il s’est avéré que des personnages maffieux, comme M. Chodiev, ont pu influencer des membres du Parlement et du gouvernement afin qu’ils prennent des initiatives législatives. Il est même possible

Om deze redenen heeft de heer Van der Maelen het ter bespreking voorliggende voorstel mee ondertekend.

De spreker verklaart zich ten stelligste te verzetten tegen het amendement van de meerderheidsfracties dat de kleine partijen uitsluit van deelname aan de werkzaamheden van de onderzoekscommissie, dit terwijl het duidelijk is dat de opdracht van deze commissie naar de kern van de democratie en het parlementaire werk gaat. Deze commissie zal zeer moeilijke onderzoeken moeten verrichten. Het kan dan ook niet zijn dat deze commissie enkel wordt samengesteld uit de traditionele partijen die mogelijks voortdurend op de rem proberen te staan.

Ook de spreker herinnert zich dat er precedents zijn en dat bijvoorbeeld in de Bankencommissie de kleine fracties bijzonder nuttig werk hebben geleverd, en dat zelfs in volle bankencrisis. De heer Van der Maelen roept de meerderheidspartijen dan ook op dit amendement in te trekken. Ook de kleine partijen moeten hun rol van behoeder van de democratie ten volle kunnen spelen, zo meent de heer Van der Maelen.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) verklaart dat hij er als lid van de Commissie voor de Justitie van uit ging dat er in 2011 een grondige discussie in deze commissie zou plaatsvinden alvorens de bestaande regeling betreffende de minnelijke schikking in strafzaken zou worden verruimd. De waarheid is echter anders: groot was zijn verbazing dan ook over de wijze waarop de teksten door de Commissie voor de Financiën en de Begroting, ter zake onbevoegd, werden geloodst. De problemen waarmee we vandaag worden geconfronteerd raken aan de essentie van ons democratisch bestel en de werking van het parlement. Uit de recent naar boven gekomen informatie, blijkt bovendien dat er obscure redenen waren voor de totstandkoming van de wet: om de belangen van een ander land, Frankrijk, te dienen en om de belangen te dienen van een kleine fraudeerende en corrupte elite. Als het parlement is gebruikt om deze particuliere belangen en niet het algemeen belang te dienen, dan is dit een zeer ernstige zaak die raakt aan de democratische werking van het parlement.

De spreker is dan ook van oordeel dat het voorstel van de heer Maingain een zeer goede basis biedt voor de opdracht van de onderzoekscommissie.

Hoewel in de door de meerderheidsfracties voorgestelde amendementen een aantal positieve verbeteringen worden voorgesteld, moet men er toch voor opletten dat de bevoegdheid van de commissie niet op een aantal cruciale punten wordt gekortwiekt. Niet alleen de rol van

que l'influence de M. Chodiev s'étende jusqu'à la magistrature. Ces faits touchent le cœur de notre démocratie et de l'État de droit. C'est pour ces raisons que M. Van der Maelen a cosigné la proposition de loi à l'examen.

L'intervenant s'insurge avec force contre l'amendement des groupes de la majorité visant à exclure les petits partis du droit de participer aux travaux de la commission d'enquête, alors qu'il est clair que la mission de cette commission touche le cœur même de la démocratie et du travail parlementaire. Cette commission va devoir mener des enquêtes très difficiles. Il n'est dès lors pas acceptable qu'elle soit uniquement composée des partis traditionnels, qui pourraient essayer de freiner constamment les travaux.

L'intervenant se souvient par ailleurs qu'il y a des précédents, et que, par exemple, dans la commission d'enquête sur les banques, les petits partis ont contribué de manière très utile aux débats, et ce, en pleine crise bancaire. M. Van der Maelen appelle donc les partis de la majorité à retirer cet amendement. Il estime que les petits partis doivent, eux aussi, pouvoir jouer pleinement leur rôle de gardien de la démocratie.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) déclare qu'en tant que membre de la commission de la Justice, il présumait qu'une discussion approfondie serait menée au sein de cette commission, en 2011, avant que la réglementation actuelle sur la transaction pénale soit élargie. Or, la vérité est toute différente: le membre a dès lors été extrêmement surpris de voir comment les textes ont été pilotés par la commission des Finances et du Budget, pourtant incompétente en la matière. Les problèmes auxquels nous sommes confrontés aujourd'hui touchent à l'essence même de notre système démocratique et au fonctionnement du Parlement. Les informations révélées récemment indiquent en outre que des raisons obscures ont présidé à la genèse de la loi: l'objectif était de servir les intérêts d'un autre pays, la France, et d'une petite élite fraudeuse et corrompue. Si le Parlement a été utilisé dans le but de servir ces intérêts particuliers et non l'intérêt général, il s'agit d'une affaire très grave qui touche au fonctionnement démocratique du Parlement.

L'intervenant estime dès lors que la proposition de M. Maingain fournit une excellente base pour mener à bien la mission de la commission d'enquête.

Bien que plusieurs améliorations positives soient proposées dans les amendements présentés par les partis de la majorité, nous devons néanmoins veiller à ce que la compétence de la commission ne soit pas court-circuitée sur une série de points cruciaux. Il ne

de heer Armand De Decker, de rol van de indieners van het amendement in de Commissie voor de Financiën en de Begroting, de regeringsleden en hun kabinetten die het amendement hebben voorbereid, maar ook de identiteit van de ware auteurs van de reeds eerder ingediende wetsvoorstellen betreffende de verruiming van de minnelijke schikking, moet ook worden onderzocht. De woorden “voorbereiden van de wet” zijn uit het amendement van de meerderheidsfracties verdwenen. De spreker pleit er dan ook voor om de woorden “voorbereiding van de wet” opnieuw op te nemen in de opdracht van de onderzoekscommissie. Een tweede belangrijk onderzoeksveld is de manier waarop de minnelijke schikking in de zaak “Chodiev” zelf is tot stand gekomen. In dit verband worden twee wetten vermeld: de wet van 14 april 2011 houdende diverse bepalingen en de zogenaamde herstelwet van 11 juli 2011. Er moet nader worden onderzocht of in die tussenperiode op een rechtsgeldige wijze een minnelijke schikking in strafzaken werd afgesloten op basis van de eerste wet. De spreker betreurt het te moeten vaststellen dat de tekst van het amendement van de meerderheidsfracties op de eerste paragraaf van artikel 1 in veel algemenere bewoordingen is geformuleerd.

Een derde onderzoeksluik betreft de wijze waarop de heer Chodiev en zijn kompanen de Belgische nationaliteit hebben verworven. Reeds lang is gebleken dat ook deze procedures op een vrij ongebruikelijke wijze zouden zijn verlopen.

De spreker verklaart dan ook de voorkeur te geven aan de tekst van de onderzoeksopdracht zoals deze in het voorstel van de heer Maingain is opgenomen. Dit omdat er preciezer wordt bepaald dat de onderzoekscommissie de totstandkoming van de wet en de eerste toepassing ervan moet onderzoeken.

Tot slot sluit de heer van Hecke zich aan bij de stelling van de heer Van der Maelen voor wat de deelname van de kleine partijen aan de werkzaamheden van de onderzoekscommissie betreft.

Mevrouw Sophie De Wit (N-VA) wijst erop dat reeds voldoende is aangetoond dat het Parlement in deze aangelegenheid geen goede beurt heeft gemaakt. De wet betreffende de verruimde minnelijke schikking in strafzaken, die reeds worstelt met een negatieve perceptie, komt opnieuw in een slecht daglicht te staan. Dit straalt spijtig genoeg af op Justitie in haar geheel. Indien men het vertrouwen in de Justitie, de parlementaire werking en de politiek wenst te herstellen, moet nader worden onderzocht hoe en waarom de wet inzake de verruimde minnelijke schikking in strafzaken zo snel door het Parlement werd gejaagd. Ook de fractie, waarvan de spreekster deel uitmaakt, had daar toen

faut pas seulement examiner le rôle de M. Armand De Decker et des auteurs de l'amendement présenté en commission des Finances et du Budget, ainsi que des membres du gouvernement et de leurs cabinets qui ont préparé l'amendement, mais aussi l'identité des véritables auteurs des propositions de loi déposées antérieurement visant à élargir la transaction. Les mots “préparation de la loi” ont disparu de l'amendement des groupes de la majorité. L'intervenante plaide dès lors pour que ces mots soient réinscrits dans la mission de la commission d'enquête. Un deuxième champ d'investigation important concerne la manière dont la transaction a été conclue dans l'affaire “Chodiev” proprement dite. Deux lois sont mentionnées dans ce dossier: la loi du 14 avril 2011 portant des dispositions diverses et la loi dite de réparation du 11 juillet 2011. Il convient d'examiner si, au cours de cette période intermédiaire, une transaction pénale a été valablement conclue sur la base de la première loi. L'intervenant constate avec regret que le texte de l'amendement de la majorité relatif à l'article 1er, paragraphe 1er, soit formulé en termes beaucoup plus généraux.

Un troisième volet de l'enquête concerne la manière dont M. Chodiev et ses comparses ont obtenu la nationalité belge. Il s'est avéré depuis longtemps que ces procédures se seraient elles aussi déroulées de manière assez inhabituelle.

L'intervenant préfère dès lors le texte de la mission d'enquête tel qu'il figure dans la proposition de M. Maingain, car il y est indiqué plus précisément que la commission d'enquête est chargée d'examiner la genèse de la loi et sa première application.

Enfin, M. Van Hecke se rallie au point de vue de M. Van der Maelen en ce qui concerne la participation des petits partis aux travaux de la commission d'enquête.

Mme Sophie De Wit (N-VA) souligne qu'il a déjà été prouvé à suffisance que le Parlement n'a pas fait bonne impression dans cette affaire. La loi relative à la transaction pénale élargie, qui est déjà mal perçue, est à nouveau décriée. Malheureusement, cela rejailit défavorablement sur la Justice dans son ensemble. Si l'on souhaite rétablir la confiance dans la Justice, le fonctionnement parlementaire et la politique, il convient d'examiner plus avant comment et pourquoi la loi relative à la transaction pénale élargie a été votée de manière aussi précipitée au Parlement. À l'époque, le groupe auquel appartient l'intervenante s'était également posé des questions à ce sujet. Ensuite, il convient de soumettre

vragen bij. Voorts moeten de eerste toepassingen van deze regelgeving tijdens de periode van de inwerking-treding van de wet van 14 april 2011 en de herstelwet van 11 juli 2011 grondig worden onderzocht. Er zijn verschillende manieren om een dergelijk onderzoek te voeren: deontologisch, via een gerechtelijk onderzoek en middels de oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie. De N-VA-fractie steunt de keuze voor de oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie. Maar het blijft een delicate oefening dat een parlement, met dit instrument, zichzelf zal onderzoeken. Het is echter nodig. Er zijn té veel vragen die een antwoord behoeven.

Vervolgens repliceert de spreekster op de tussenkomst van de heer Van Hecke dat de amendementen van de meerderheidsfracties op geen enkele wijze de onderzoeksopdracht pogen te beperken. Zij zal dit nader toelichten bij de artikelsgewijze bespreking. De amendementen bevatten daarenboven ook een aantal technische toevoegingen die in het initiële voorstel niet zijn opgenomen.

IV. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1

Dit artikel voorziet in de oprichting van de parlementaire onderzoekscommissie en omschrijft haar opdracht. Voor het overige wordt verwezen naar de toelichting bij het voorstel.

Mevrouw Sophie De Wit c.s. dient amendement nr. 2 (partim) (DOC 54 2179/002) in, ertoe strekkende de tekst van het voorgestelde artikel te vervangen.

De tekst van het amendement geeft de consensus weer, tot stand gekomen in de werkgroep van de Conferentie van de Voorzitters.

De heer Olivier Maingain (DéFI), hoofdindieners van het voorstel nr. 54 2179/1, wijst erop dat het initiële voorstel toch duidelijker de opdracht van de onderzoekscommissie vastlegt. Hij kan zich niet van de indruk ontdoen dat de tekst van het meerderheidsamendement de opdracht van de onderzoekscommissie meer beperkt formuleert. Immers, door enkel te spreken van “aan-neming en toepassing van de wet van 14 april 2011”, lijkt het alsof de volgende elementen zouden worden uitgesloten van het onderzoek:

— de genese van de wetsvoorstellen betreffende de minnelijke schikking in strafzaken die ingediend werden vooraleer het befaamde amendement werd ingediend

à un examen approfondi les premières applications de cette réglementation au cours de la période située entre l'entrée en vigueur de la loi du 14 avril 2011 et la loi réparatrice du 11 juillet 2011. Il existe différentes manières de mener une telle enquête: de façon déontologique, par le biais d'une enquête judiciaire et au moyen de la mise sur pied d'une commission d'enquête parlementaire. Le groupe N-VA soutient le choix effectué en faveur de cette troisième option. Toutefois, comme le Parlement devra s'examiner lui-même, l'utilisation de cet instrument reste un exercice délicat. Il est néanmoins nécessaire. Beaucoup trop de questions restent sans réponse.

L'intervenante répond ensuite à l'intervention de M. Van Hecke que les amendements des groupes de la majorité ne tentent aucunement de réduire la portée de la mission d'enquête. Elle fournira davantage d'explications à cet égard lors de la discussion des articles. Les amendements contiennent en outre une série d'ajouts techniques ne figurant pas dans la proposition initiale.

IV. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Article 1er

Cet article prévoit l'institution de la commission d'enquête parlementaire et définit sa mission. Pour le surplus, il est renvoyé aux développements de la proposition.

Mme Sophie De Wit et consorts présentent l'amendement n° 2 (partim) (DOC 54 2179/002) tendant à remplacer le texte de l'article proposé.

Le texte de l'amendement reflète le consensus qui s'est dégagé au sein du groupe de travail de la Conférence des présidents.

M. Olivier Maingain (DéFI), auteur principal de la proposition n° 54 2179/1, souligne que la proposition initiale définit toutefois plus clairement la mission de la commission d'enquête. Il ne peut se départir de l'impression que le texte de l'amendement de la majorité formule la mission de la commission d'enquête de manière plus limitée. En effet, en parlant uniquement de “l'adoption et l'application de la loi du 14 avril 2011”, il semble que les éléments suivants soient exclus de l'enquête:

— la genèse des propositions de loi relatives à la transaction en matière pénale, qui ont été déposées avant le fameux amendement au projet de loi portant

op het wetsontwerp houdende diverse bepalingen, dat geleid heeft tot de wet van 14 april 2011 met hetzelfde opschrift,

— de totstandkoming van het befaamde amendement,

— de op 17 juni 2011 doorgevoerde minnelijke schikking in strafzaken en de bekrachtiging door het hof van beroep te Brussel.

Bovendien betreurt de spreker dat de verwijzing in § 2 van artikel 1 van zijn voorstel naar de conclusies en aanbevelingen die ook op deontologisch vlak moeten worden getrokken, in het meerderheidsamendement niet werd weerhouden.

Mevrouw Sonja Becq (CD&V) verduidelijkt de tekst van het voorliggende meerderheidsamendement als volgt:

— door het beknopter weergeven van de opdracht van de onderzoekscommissie hebben de meerderheidspartijen in geen enkel geval de intentie om de opdracht van de onderzoekscommissie in te perken, wel in tegendeel; het is dan ook duidelijk dat de onderzoekscommissie de voorbereiding, de totstandkoming én de toepassing tijdens de weergegeven periode van de wetgeving betreffende de minnelijke schikking in strafzaken zal onderzoeken;

— ook de nieuwe formulering van § 2 van artikel 1 van het voorstel heeft tot doel de opdracht van de onderzoekscommissie zo ruim mogelijk te formuleren en ervoor te zorgen dat alle betrokken actoren bij de genese van de wetgeving én de toepassing ervan voor de periode van de inwerkingtreding van de wet van 14 april 2011 tot 20 augustus 2011 kunnen worden onderzocht.

Bovendien heeft de meer algemene formulering van de opdracht ook voor gevolg dat er geen voorafname wordt gepleegd op de uiteindelijke conclusies van de onderzoekscommissie.

De heer Patrick Dewael (Open Vld) verklaart zich uitdrukkelijk aan te sluiten bij de tussenkomst van de vorige spreker. Het is de opdracht van de parlementaire onderzoekscommissie om zowel *à charge* als *à décharge* te onderzoeken.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) dankt de vorige sprekers voor de verduidelijkingen bij het amendement nr. 2 (*partim*) en verklaart hiermee akkoord te kunnen gaan.

*

des dispositions diverses, qui a conduit à la loi du 14 avril 2011 portant le même intitulé,

— l'élaboration du fameux amendement,

— la transaction pénale intervenue le 17 juin 2011 et sa validation par la Cour d'appel de Bruxelles.

En outre, l'intervenant déplore que la référence faite, dans le paragraphe 2 de l'article 1er de sa proposition, aux conclusions et aux recommandations, y compris déontologiques, qui devront être formulées, ne figure plus dans l'amendement de la majorité.

Mme Sonja Becq (CD&V) précise le texte de l'amendement à l'examen comme suit:

— en formulant la mission de la commission d'enquête parlementaire de manière plus concise, les partis de la majorité n'ont nullement l'intention de limiter la mission de la commission d'enquête, au contraire; il est clair, dès lors, que la commission d'enquête examinera la préparation, l'élaboration et l'application, durant la période mentionnée, de la législation en matière de transaction pénale;

— la nouvelle formulation du paragraphe 2 de l'article 1er de la proposition vise également à formuler la mission de la commission d'enquête de la manière la plus large possible et à faire en sorte que l'enquête puisse porter sur tous les acteurs impliqués dans la genèse de la législation et son application pendant la période allant de l'entrée en vigueur de la loi du 14 avril 2011 jusqu'au 20 août 2011.

En outre, la formulation plus générale de cette mission a pour effet de ne pas préjuger les conclusions finales de la commission d'enquête.

M. Patrick Dewael (Open Vld) déclare qu'il se rallie clairement à l'intervention de la membre précédente. Il incombe à la commission d'enquête parlementaire d'enquêter aussi bien *à charge* qu'*à décharge*.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) remercie les intervenants précédents pour les précisions apportées à l'amendement n° 2 (*partim*) et déclare pouvoir y souscrire.

*

Amendement nr. 2 (*partim*) en het aldus geamendeerde artikel 1 worden eenparig aangenomen.

Art. 2

Dit artikel bepaalt dat de parlementaire onderzoekscommissie de bij de wet van 3 mei 1880 bepaalde bevoegdheden heeft. Er worden geen opmerkingen over gemaakt.

*

Artikel 2 wordt eenparig aangenomen.

Art. 2/1 (*nieuw*)

Mevrouw Sophie De Wit c.s. dient amendement nr. 2 (partim) (DOC 54 2179/002) in, dat ertoe strekt een artikel 2/1 in te voegen.

Dit artikel bepaalt dat de parlementaire onderzoekscommissie de gerechtelijke en buitengerechtelijke onderzoeken niet mag doorkruisen. Er worden geen opmerkingen over gemaakt.

*

Artikel 2/1 wordt eenparig aangenomen.

Art. 3

Dit artikel regelt de samenstelling van de parlementaire onderzoekscommissie.

Mevrouw Sophie De Wit c.s. dient amendement nr. 1 (DOC 54 2179/002) in, dat ertoe strekt de samenstelling van de parlementaire onderzoekscommissie te wijzigen en dezelfde samenstelling te voorzien als deze van de parlementaire onderzoekscommissies "Terroristische Aanslagen" en "Optima". (Cf. DOC 54 1752/005 en 54 1938/006)

Concreet betekent dit dat het aantal leden wordt opgetrokken van vijftien tot zeventien, die worden aangewezen volgens de regel van de evenredige vertegenwoordiging en dat wordt voorzien in een plaatsvervanger per politieke fractie.

De heer Peter De Roover (N-VA) onderstreept dat het toepassen van de evenredige vertegenwoordiging bij het

L'amendement n° 2 (*partim*) et l'article 1er ainsi modifié sont adoptés à l'unanimité.

Art. 2

Cet article dispose que la commission d'enquête parlementaire est investie des pouvoirs prévus par la loi du 3 mai 1880. Cet article ne donne lieu à aucune observation.

*

L'article 2 est adopté à l'unanimité.

Art. 2/1 (*nouveau*)

Mme Sophie De Wit et consorts présentent l'amendement n° 2 (partim) (DOC 54 2179/002), qui tend à insérer un article 2/1.

Cet article dispose que la commission d'enquête parlementaire ne peut pas entraver le déroulement des enquêtes judiciaires et extrajudiciaires. Cet article ne donne lieu à aucune observation.

*

L'article 2/1 est adopté à l'unanimité.

Art. 3

Cet article règle la composition de la commission d'enquête parlementaire.

Mme Sophie De Wit et consorts présentent l'amendement n° 1 (DOC 54 2179/002), qui tend à modifier la composition de la commission d'enquête parlementaire et de prévoir la même composition que pour les commissions d'enquête parlementaire "Attentats terroristes" et "Optima". (cf. DOC 54 1752/005 et 54 1938/006).

Concrètement, cela signifie que le nombre de membres passe de quinze à dix-sept, que ces membres seront désignés selon la règle de la représentation proportionnelle, et qu'un suppléant est prévu par groupe politique.

M. Peter De Roover (N-VA) souligne que l'application de la représentation proportionnelle lors de la

samenstellen van de commissies de juiste vertaling is van de representatieve democratie.

Noodzakelijkerwijze heeft de toepassing van het systeem van de evenredige vertegenwoordiging voor gevolg dat de kleine partijen of de onafhankelijke Kamerleden geen lid kunnen zijn van een commissie, *in casu* een onderzoekscommissie.

De heer Olivier Maingain (DéFi) betreurt het in de eerste plaats dat er geen consensus mogelijk blijkt over het mogelijk maken dat de politieke fracties die niet overeenkomstig artikel 11 van het Kamerreglement zijn erkend, één lid (zonder stemrecht) zouden kunnen afvaardigen om deel te nemen aan de werkzaamheden van de onderzoekscommissie, zoals in zijn voorstel is voorzien.

Het lid van de Kamer dringt erop aan dat alle Kamerleden dezelfde grondwettelijke rechten hebben, tot welke fractie zij ook behoren. De wet van 1880 op het parlementair onderzoek bepaalt uitdrukkelijk dat alle Kamerleden het recht hebben het onderzoek van de commissie bij te wonen, zelfs indien vergaderingen met gesloten deuren worden georganiseerd. Maar bij de laatste commissies is de praktijk ontwikkeld dat de kleine politieke partijen uit de vergaderingen met gesloten deuren worden geweerd. Het lid onderstreept dat zo zijn collega Véronique Caprasse werd geweerd uit de commissie "Terroristische Aanslagen".

Het lid dient vervolgens *amendement nr. 3* (DOC 54 2179/002) in, in bijkomende orde op amendement nr. 1. Het strekt ertoe het tweede lid van het voorgestelde artikel 3 te vervangen. Op deze wijze wordt geen aanwijzing van plaatsvervangers meer voorzien, maar wordt bepaald dat de hoofdindienster van het voorstel tot oprichting van de onderzoekscommissie, deel zal uitmaken van de onderzoekscommissie als lid met raadgevende stem.

De hoofdindienster van het voorstel wijst erop dat het niet de eerste keer is dat over deze aangelegenheid wordt gedebatteerd in de Kamer. Hij verwijst in dit verband naar een voorstel, geformuleerd bij het oprichten van de onderzoekscommissie betreffende het Heizeldrama (zie Parlementaire Handelingen van donderdag 6 juni 1985, Zitting 1984-1985). De hoofdindienster van het voorstel tot oprichting van deze onderzoekscommissie, mevrouw Spaak, behoorde ook tot een kleine partij. Toch kon zij, dank zij de toenmalige PS-fractie, aan de werkzaamheden van de onderzoekscommissie deelnemen, ook aan de werkzaamheden met gesloten deuren, doordat een lid van de PS-fractie zijn plaats in de onderzoekscommissie aan haar had afgestaan.

composition des commissions est la traduction correcte de la démocratie représentative.

Il découle nécessairement de l'application du système de la représentation proportionnelle que les petits partis ou les députés indépendants ne peuvent pas être membres d'une commission, en l'occurrence d'une commission d'enquête.

M. Olivier Maingain (DéFi) indique d'abord qu'il déplore l'absence de consensus sur la possibilité de permettre aux groupes politiques qui ne sont pas reconnus conformément à l'article 11 du Règlement de la Chambre de déléguer un membre (sans voix délibérative) pour participer aux travaux de la commission d'enquête, comme le prévoit sa proposition.

Le député insiste sur le fait que tous les députés ont les mêmes droits constitutionnels, quel que soit leur groupe. La loi de 1880 sur les enquêtes parlementaires précise en outre que tous les députés peuvent assister à toutes les réunions, même si elles sont organisées à huis clos. Hors, il se dégage de la pratique des dernières commissions que l'on évince les petits partis pour le huis clos. Le député souligne que sa collègue Véronique Caprasse a d'ailleurs ainsi été évincée de la Commission "Attentats terroristes".

Le membre présente ensuite *un amendement n° 3* à titre subsidiaire (DOC 54 2179/002) relatif à l'amendement n° 1 et tendant à remplacer l'alinéa 2 de l'article 3 proposé. Il prévoit de ne plus procéder à la désignation de suppléants mais de disposer que l'auteur principal de la proposition visant à instituer la commission d'enquête sera membre de la commission d'enquête, avec voix consultative.

L'auteur principal de la proposition à l'examen souligne que ce n'est pas la première fois que cette question est débattue à la Chambre. Il renvoie, à cet égard, à une proposition formulée lors de la mise en place de la commission d'enquête sur le drame du Heysel (cf. Annales parlementaires du jeudi 6 juin 1985, Session 1984-1985). Mme Spaak, auteure principale de la proposition visant à instituer cette commission d'enquête, appartenait, elle aussi, à un petit parti. Grâce au groupe PS de l'époque, elle a néanmoins pu participer aux travaux de cette commission d'enquête, y compris aux travaux à huis clos, un membre du groupe PS lui ayant alors cédé sa place au sein de cette commission d'enquête.

Voorts verwijst hij tevens naar subamendement nr. 4, dat hij op amendement nr. 2 (*partim*) op het voorgestelde artikel 5 heeft ingediend; aldus wordt gegarandeerd dat elk lid van de Kamer het recht heeft deel te nemen aan de vergaderingen van de onderzoekscommissie met gesloten deuren.

De deelname aan de werkzaamheden met gesloten deuren is voor een lid van de Kamer cruciaal om zijn opdracht naar behoren te kunnen vervullen, zo onderlijnt de heer Maingain.

Mevrouw Laurette Onkelinx (PS) verklaart dat, waar zij zich kan vinden in het amendement nr. 2 dat door de meerderheidspartijen werd ingediend aangezien hierover een consensus bestond in de werkgroep van de Conferentie van Voorzitters, dit zeker niet het geval is voor het amendement nr. 1 van mevrouw De Wit c.s. De PS-fractie is verontwaardigd. De onderzoeksoopdracht betreft juist de kern van de parlementaire democratie: het is deze die met de vinger wordt gewezen. Het is dan ook in het belang van de democratie dat deze onderzoekscommissie op een zo transparant mogelijke wijze haar opdracht kan vervullen. Zij roept de meerderheidsfracties dan ook op om dit amendement in te trekken. Het is toch onfatsoenlijk dat zelfs de hoofdindieners van het voorstel tot oprichting van de onderzoekscommissie uit deze onderzoekscommissie zou worden geweerd.

De heer Dirk Van der Maelen (*sp.a*) schaaft zich achter het standpunt van mevrouw Onkelinx. De opdracht van de onderzoekscommissie raakt aan de kern van de parlementaire democratie; het gaat om beïnvloeding door dubieuze lobbyisten bij het tot stand komen van wetgeving betreffende de minnelijke schikking in strafzaken. Hij roept de meerderheidsfracties dan ook op om hun amendement in te trekken zodat het door de heer Maingain c.s. voorgestelde artikel 3 blijft behouden.

Het door de heer Maingain in bijkomende orde geformuleerde amendement nr. 3 beschouwt de heer Van der Maelen als een ongelukkige noodoplossing, die enkel een oplossing biedt voor de hoofdindieners van het voorstel.

Daarom dient de heer Van der Maelen *subamendement nr. 5 (DOC 2179/002)* in op amendement nr. 1 van mevrouw Sophie De Wit c.s. Dit amendement strekt tot het opheffen van de woorden "van dezelfde fractie" in het derde lid. Op deze wijze wordt de mogelijkheid gecreëerd dat een politieke fractie een plaatsvervanger zou aanduiden die geen lid is van deze fractie. Zo wordt een opening gecreëerd die verder gaat dan de deelname van de hoofdindieners van het voorstel: ook andere kleine

L'intervenant renvoie également à son sous-amendement n° 4 à l'amendement n° 2 (*partim*) à l'article 5 proposé. Ce sous-amendement garantit à chaque membre de la Chambre le droit de participer aux réunions à huis clos de la commission d'enquête.

M. Maingain souligne que pour un membre de la Chambre, la participation aux travaux à huis clos est cruciale pour pouvoir s'acquitter correctement de sa mission.

Mme Laurette Onkelinx (PS) indique que si elle peut se retrouver dans l'amendement n° 2 présenté par les partis de la majorité, dès lors qu'il y avait un consensus à ce sujet au sein du groupe de travail de la Conférence des présidents, ce n'est certainement pas le cas de l'amendement n° 1 de Mme De Wit et consorts. Le groupe PS est indigné. L'objet de la commission d'enquête concerne précisément le cœur de la démocratie parlementaire et c'est ce cœur qui est ici visé. Il est donc dans l'intérêt de la démocratie que cette commission d'enquête puisse remplir sa mission dans la plus grande transparence possible. L'intervenante appelle donc les groupes de la majorité à retirer cet amendement. Il est tout de même inconcevable que même le principal auteur de la proposition de création de la commission d'enquête soit exclu de cette commission.

M. Dirk Van der Maelen (*sp.a*) souscrit au point de vue de Mme Onkelinx. La mission de la commission d'enquête touche au cœur de la démocratie parlementaire; il est question ici de l'influence de lobbyistes peu recommandables sur l'adoption d'une législation relative à la transaction en matière pénale. L'intervenant lance donc un appel aux groupes de la majorité pour qu'ils retirent leur amendement, de manière à ce que l'article 3 proposé par M. Maingain et consorts soit maintenu.

M. Van der Maelen considère l'amendement subsidiaire n° 3 formulé par M. Maingain comme une solution de nécessité un peu malheureuse, qui n'offre une solution que pour l'auteur principal de la proposition.

M. Dirk Van der Maelen présente dès lors le *sous-amendement n° 5 (DOC 2179/002)* à l'amendement n° 1 de Mme Sophie De Wit et consorts. Ce sous-amendement vise à supprimer les mots "du même groupe" dans l'alinéa 3, de façon à permettre à un groupe politique de désigner un remplaçant qui n'est pas membre de ce groupe. On crée ainsi une ouverture qui va au-delà de la participation de l'auteur principal de la proposition. Des représentants d'autres petits partis ainsi que des

politieke partijen en onafhankelijke Kamerleden zouden op deze wijze als plaatsvervanger door een politieke fractie kunnen worden aangeduid.

De heer Marco Van Hees (PTB-GO!) steunt ten volle amendement nr. 5 van de heer Van der Maelen. Het gaat om het democratisch principe, dat toch belangrijker is in deze dan de argumentatie van de meerderheidsfracties door te verwijzen naar de samenstelling van de tijdens deze legislatuur opgerichte onderzoekscommissies.

Bovendien werd ook, naar aanleiding van de oprichting van de “onderzoekscommissie-Optima” nauwelijks gemotiveerd waarom de kleine politieke partijen werden geweerd uit de werkzaamheden van deze commissie.

Ook *de heer Georges Gilkinet (Ecolo-Groen)* betreurt het dat tot nog toe geen consensus mogelijk bleek over de samenstelling van de onderzoekscommissie. Het is nochtans het enige pijnpunt dat overblijft aangezien er over het principe van de onderzoekscommissie en haar opdracht reeds een consensus is bereikt. Gezien de opdracht van de onderzoekscommissie, is het een totaal verkeerd signaal van de meerderheidsfracties om de kleine politieke partijen volledig te weren uit de onderzoekscommissie. Hij roept de meerderheidsfracties dan ook op terug te keren naar het initiële voorstel van de heer Maingain.

De heer Patrick Dewael (Open Vld) onderstreept, bij wijze van repliek, dat de door de meerderheidsfracties voorgestelde samenstelling voor de onderzoekscommissies, volledig in de lijn ligt met de samenstelling van de andere onderzoekscommissies tijdens deze legislatuur. Hij pleit dan ook voor continuïteit. Het optrekken van het aantal leden van vijftien tot zeventien is daarenboven de normale toepassing van het systeem van de evenredige vertegenwoordiging. De door de vertegenwoordigers van de kleine partijen geponeerde stelling dat alle parlementsleden gelijk zijn en gelijke rechten hebben, is daarenboven niet juist. Niet alle politieke partijen zijn bijvoorbeeld opgenomen in de bestuursorganen van de Kamer, noch komt hen het voorzitterschap van commissies toe.

Voorts wijst het lid op de mogelijks ongewenste gevolgen van het door de heer Van der Maelen voorgestelde amendement: volgens de evenredige vertegenwoordiging komt het Vlaams Belang in de eerste plaats in aanmerking om aangeduid te worden als plaatsvervanger. Het amendement lijkt dan ook onvoldoende doordacht.

De heer Maingain verwees bij wijze van precedent naar de samenstelling van de onderzoekscommissie

independants pourraient ainsi être désignés comme suppléants par un groupe politique.

M. Marco Van Hees (PTB-GO!) souscrit pleinement à l'amendement n° 5 de M. Van der Maelen. Il s'agit du principe de démocratie, qui est quand même plus important, en l'occurrence, que l'argumentation avancée par les groupes de la majorité qui renvoient à la composition des commissions d'enquête instituées pendant la présente législature.

De plus, lors de l'institution de la commission d'enquête “Optima”, on n'a guère davantage motivé la raison pour laquelle les petits partis politiques ont été écartés des travaux de cette commission.

M. Georges Gilkinet (Ecolo-Groen) déplore également qu'il se soit avéré impossible, jusqu'à présent, de parvenir à un consensus sur la composition de la commission d'enquête. Il s'agit néanmoins du seul problème qui subsiste, puisqu'il existe déjà un consensus sur le principe de la commission d'enquête et sa mission. Eu égard à la mission de la commission d'enquête, il s'agit d'un très mauvais signal de la part des groupes de la majorité que d'exclure totalement les petits partis politiques de cette commission. L'intervenant appelle dès lors les groupes de la majorité à en revenir à la proposition initiale de M. Maingain.

M. Patrick Dewael (Open Vld) réplique en soulignant que la composition proposée par les groupes de la majorité pour la commission d'enquête est tout à fait en ligne avec la composition des autres commissions d'enquête instituées pendant la présente législature. Il plaide dès lors en faveur d'une continuité. L'augmentation du nombre de membres de quinze à dix-sept résulte en outre de l'application normale du système de la représentation proportionnelle. La thèse avancée par les représentants des petits partis selon laquelle tous les parlementaires sont égaux et jouissent des mêmes droits est, de surcroît, inexacte. Tous les partis politiques ne sont pas, par exemple, représentés au sein des organes de gestion de la Chambre et n'exercent pas la présidence de commissions.

En outre, le membre attire l'attention sur les effets indésirables potentiels de l'amendement présenté par M. Van der Maelen: en vertu de la représentation proportionnelle, c'est le *Vlaams Belang* qui figure en première place pour être désigné comme membre suppléant. L'amendement ne semble dès lors pas avoir été suffisamment réfléchi.

M. Maingain a évoqué, à titre de précédent, la composition de la commission d'enquête sur le drame du

betreffende het Heizeldrama, waarbij een lid van de PS-fractie zijn lidmaatschap van de onderzoekscommissie heeft doorgegeven aan mevrouw Spaak, lid van het toenmalige FDF. De heer Dewael verzoekt de PS-fractie hetzelfde te doen voor de hoofddiener van het initiële voorstel, de heer Maingain.

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) repliceert dat zijn fractie in elk geval nooit een lid van de Vlaams Belang-fractie als opvolger zou aanduiden.

Mevrouw Laurette Onkelinx (PS) repliceert als volgt op de tussenkomst van de heer Dewael: zij heeft begrip voor het argument betreffende het respecteren van het *cordon sanitaire*. Het kan inderdaad niet dat een politieke partij, die de grondbeginselen van de democratie niet respecteert, aan de werkzaamheden van de onderzoekscommissie zou kunnen deelnemen. Als de heer Dewael benadrukt dat de keuze voor zeventien in plaats van vijftien leden, het resultaat is van de toepassing van het systeem van de evenredige vertegenwoordiging, dan is dit juist. Maar men moet de hele waarheid zeggen, aldus de spreekster. De reden waarom bij de oprichting van de onderzoekscommissie "Terroristische aanslagen" werd gekozen voor zeventien in plaats van vijftien leden was omdat de Open Vld, naast het voorzitterschap, ook een effectief lid in de commissie wenste.

De heer Marco Van Hees (PTB-GO!) verklaart dat het feit dat de meerderheidspartijen volharden in de boosheid een kaakslag is voor de democratie. Ook het door de heer Maingain aangehaalde precedent betreffende de deelname van mevrouw Spaak aan de werkzaamheden van de onderzoekscommissie betreffende het Heizeldrama voldoet niet. Immers, de deelname van mevrouw Spaak was niets anders dan de loutere toepassing van artikel 3 van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek. Zij werd dan ook niet beschouwd als een volwaardig lid van deze onderzoekscommissie. Het is in elk geval een slecht signaal, reeds van bij de oprichting van de onderzoekscommissie. Zo wordt immers het imago gecreëerd dat de leden van de politieke fracties van de onderzoekscommissie alles onder elkaar zullen bedisselen.

Rapporteur Christian Brotcorne (cdH) stelt vast dat enkel de discussie over de samenstelling van de commissie nog geen beslag kreeg. Voor het overige is het akkoord betreffende de oprichting van de onderzoekscommissie zo goed als rond. Net als mevrouw Onkelinx verklaart de spreker ook gevoelig te zijn voor het door de heer Dewael opgeworpen principe van het "*cordon sanitaire*". Geen enkel van de voorgestelde amendementen lijkt op een consensus te bogen. Het amendement van de meerderheidsfracties heeft voor ongewenst gevolg dat de hoofddiener van het voorstel geen lid kan zijn

Heysel, un membre du groupe PS ayant alors cédé son siège dans cette commission à Mme Spaak, membre de l'ancien FDF. M. Dewael invite le groupe PS à faire le même geste pour M. Maingain, auteur principal de la proposition initiale.

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) répond que son groupe, en tout cas, ne désignera jamais un membre du groupe Vlaams Belang en qualité de suppléant.

En réaction à l'intervention de M. Dewael, *Mme Laurette Onkelinx (PS)* explique qu'elle comprend l'argument du respect du cordon sanitaire. Il est effectivement inadmissible qu'un parti politique qui ne respecte pas les principes fondamentaux de la démocratie participe aux travaux d'une commission d'enquête. Si M. Dewael souligne que le nombre de dix-sept membres, plutôt que quinze, est le résultat de l'application du système de la représentation proportionnelle, ce n'est pas faux. Mais il faut dire toute la vérité. S'il a été décidé, lors de la création de la commission d'enquête "Attentats terroristes", que cette commission serait composée de dix-sept membres au lieu de quinze, c'est parce que l'Open Vld souhaitait également avoir un membre effectif au sein de cette commission, en plus de la présidence.

Selon *M. Marco Van Hees (PTB-GO!)*, le fait que les partis de la majorité persistent dans leur mal est une gifle pour la démocratie. Même le précédent évoqué par M. Maingain à propos de la participation de Mme Spaak aux travaux de la commission d'enquête sur le drame du Heysel ne suffit pas. En effet, la participation de Mme Spaak a découlé de la simple application de l'article 3 de la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires et Mme Spaak n'avait dès lors pas le statut de membre à part entière de cette commission d'enquête. C'est en tout de mauvais augure, dès la création de la commission d'enquête, car cette décision donne l'impression que les membres des groupes politiques de la commission d'enquête vont tout régler entre eux.

Le rapporteur, M. Christian Brotcorne (cdH), constate que seule la discussion relative à la composition de la commission n'est pas encore terminée. Pour le reste, l'accord relatif à la mise sur pied de la commission d'enquête est pratiquement finalisé. Tout comme Mme Onkelinx, l'intervenant se déclare sensible au principe du "*cordon sanitaire*" évoqué par M. Dewael. Aucun des amendements proposés ne semble reposer sur un consensus. L'amendement des groupes de la majorité a pour effet involontaire que l'auteur principal de la proposition ne peut être membre de la commission

van de onderzoekscommissie. Voorts is de tekst van artikel 3 van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek voldoende duidelijk: ieder lid van de Kamer heeft het recht om het onderzoek van de commissie bij te wonen, tenzij de Kamer of de commissie anders beslist. Het lid verzoekt de leden te onderzoeken of het niet mogelijk is dat de politieke fracties een *gentlemen's agreement* zouden afsluiten op basis waarvan de hoofdindieners van het voorstel, de heer Maingain, als lid met raadgevende stem kan deelnemen aan de werkzaamheden van de onderzoekscommissie.

De heer Patrick Dewael (Open Vld) onderstreept nogmaals dat het, vanuit juridisch oogpunt en rekening houdend met het Reglement van de Kamer, niet zo eenvoudig is een oplossing naar voren te schuiven die sluitend is en voor iedereen aanvaardbaar. Zoals hij reeds eerder stelde, werkt de parlementaire democratie op basis van de evenredige vertegenwoordiging. Het gaat om het van de kiezer verkregen mandaat. Daarenboven is het voor de spreker essentieel dat het zogenoemde *cordon sanitaire* ten aanzien van de niet-democratische politieke partijen overeind blijft. De spreker wenst dan ook dat het door de meerderheidspartijen ingediende amendement, dat een letterlijke overname is van de tekst van de onderzoekscommissies "Terroristische Aanslagen" en "Optima", gehandhaafd blijft.

De heer Marco Van Hees (PTB-GO!) en de heer Dirk Van der Maelen (sp.a) betreuren het misprijzen van de meerderheidspartijen ten aanzien van de oppositiepartijen.

*

Amendement nr. 3, amendement in bijkomende orde op amendement nr. 1, wordt verworpen met 11 stemmen tegen 6.

Subamendement nr. 5 wordt verworpen met 11 stemmen tegen 5 en 1 onthouding.

Amendement nr.1 wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 6.

Het aldus geamendeerde artikel 3 wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 6.

Art. 4

Dit artikel bepaalt de budgettaire mogelijkheden van de parlementaire onderzoekscommissie en de mogelijkheid om deskundigen aan te stellen. Er worden geen opmerkingen over gemaakt.

d'enquête. Par ailleurs, le texte de l'article 3 de la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires est suffisamment clair: tout membre de la Chambre a le droit d'assister à l'enquête de la commission, à moins que la Chambre ou la commission ne décident le contraire. L'intervenant demande aux membres d'examiner si les groupes politiques ne pourraient pas conclure un *gentlemen's agreement* en vertu duquel l'auteur principal de la proposition, M. Maingain, pourrait participer aux travaux de la commission d'enquête en qualité de membre avec voix consultative.

M. Patrick Dewael (Open Vld) souligne une nouvelle fois que, d'un point de vue juridique et compte tenu du Règlement de la Chambre, il n'est pas si simple de trouver une solution satisfaisante et acceptable pour tous. Comme il a déjà dit précédemment, la démocratie parlementaire fonctionne sur la base de la représentation proportionnelle. Il s'agit du mandat obtenu de l'électeur. En outre, il est essentiel pour l'intervenant de maintenir le cordon sanitaire à l'égard des partis politiques non démocratiques. L'intervenant souhaite dès lors que l'amendement présenté par les partis de la majorité, qui reprend littéralement le texte des commissions d'enquête "Attentats terroristes" et "Optima", soit maintenu.

MM. Marco Van Hees (PTB-GO!) et Dirk Van der Maelen (sp.a) déplorent le mépris dont font preuve les partis de la majorité à l'égard des partis de l'opposition.

*

L'amendement n° 3, présenté en ordre subsidiaire à l'amendement n° 1, est rejeté par 11 voix contre 6.

Le sous-amendement n° 5 est rejeté par 11 voix contre 5 et une abstention.

L'amendement n° 1 est adopté par 11 voix contre 6.

L'article 3, ainsi amendé, est adopté par 11 voix contre 6.

Art. 4

Cet article fixe les moyens budgétaires de la commission d'enquête parlementaire et la possibilité de désigner des experts. Cet article ne donne lieu à aucune observation.

*

Artikel 4 wordt eenparig aangenomen.

Art. 5

Dit artikel bepaalt dat de vergaderingen van de parlementaire onderzoekscommissie principieel openbaar zijn, maar dat er ook kan worden beslist om te vergaderen achter gesloten deuren.

Mevrouw Sophie De Wit c.s. dient amendement nr. 2 (partim) (DOC 54 2179/002) in, dat ertoe strekt de tekst aan te vullen met een bepaling betreffende het verbod om informatie te verspreiden die werd ingewonnen tijdens niet-openbare vergaderingen. Er worden geen opmerkingen over gemaakt.

De heer Olivier Maingain (DéFI) dient subamendement nr. 4 (DOC 54 2179/002) in, dat ertoe strekt het voorgestelde eerste lid aan te vullen met een bepaling die stelt dat ieder lid van de kamer het recht heeft deel te nemen aan de werkzaamheden achter gesloten deuren.

*

Subamendement nr. 4 wordt verworpen met 11 stemmen tegen 6.

Amendement nr. 2 (*partim*) wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 5 wordt eenparig aangenomen.

Art. 6

Dit artikel bepaalt het mandaat van de parlementaire onderzoekscommissie in de tijd.

Mevrouw Sophie De Wit c.s. dient amendement nr. 2 (partim) (DOC 54 2179/002) in, dat ertoe strekt een bepaling toe te voegen die voorziet in de mogelijkheid de onderzoekstermijn van drie maanden te verlengen. Er worden geen opmerkingen over gemaakt.

Amendement nr. 2 (*partim*) wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 6 wordt eenparig aangenomen.

*

L'article 4 est adopté à l'unanimité.

Art. 5

Cet article dispose que les réunions de la commission d'enquête parlementaire sont, en principe, publiques, mais que la décision peut également être prise de la réunir à huis clos.

Mme Sophie De Wit et consorts présentent l'amendement n° 2 (partim) (DOC 54 2179/002) tendant à compléter le texte par une disposition relative à l'interdiction de divulguer des informations communiquées lors des réunions à huis clos de la commission. Cet article ne donne lieu à aucune observation.

M. Olivier Maingain (DéFI) présente le sous-amendement n° 4 (DOC 54 2179/002), tendant à compléter l'alinéa 1er proposé par une disposition prévoyant que tout membre de la Chambre a le droit de participer aux travaux à huis clos.

*

Le sous-amendement n° 4 est rejeté par 11 voix contre 6.

L'amendement n° 2 (*partim*) est adopté à l'unanimité.

L'article 5, ainsi amendé, est adopté à l'unanimité.

Art. 6

Cet article fixe la durée du mandat de la commission d'enquête parlementaire.

Mme Sophie De Wit et consorts présentent l'amendement n° 2 (partim) (DOC 54 2179/002), tendant à ajouter une disposition prévoyant la possibilité de prolonger le délai de trois mois accordé à la commission d'enquête. Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'amendement n° 2 (*partim*) est adopté à l'unanimité.

L'article 6, ainsi amendé, est adopté à l'unanimité.

*
* *

Vervolgens wordt het geheel van het geamendeerde voorstel eenparig aangenomen.

De rapporteur,

Christian
BROTCORNE

De voorzitter a.i.,

Kristien
VAN VAERENBERGH

*
* *

L'ensemble de la proposition ainsi amendée est ensuite adopté à l'unanimité.

Le rapporteur,

Christian
BROTCORNE

La présidente a.i.,

Kristien
VAN VAERENBERGH